

BARİŞÇIL TOPLANTI VE GÖSTERİ HAKKI BÜLTENİ OCAK - NİSAN 2020

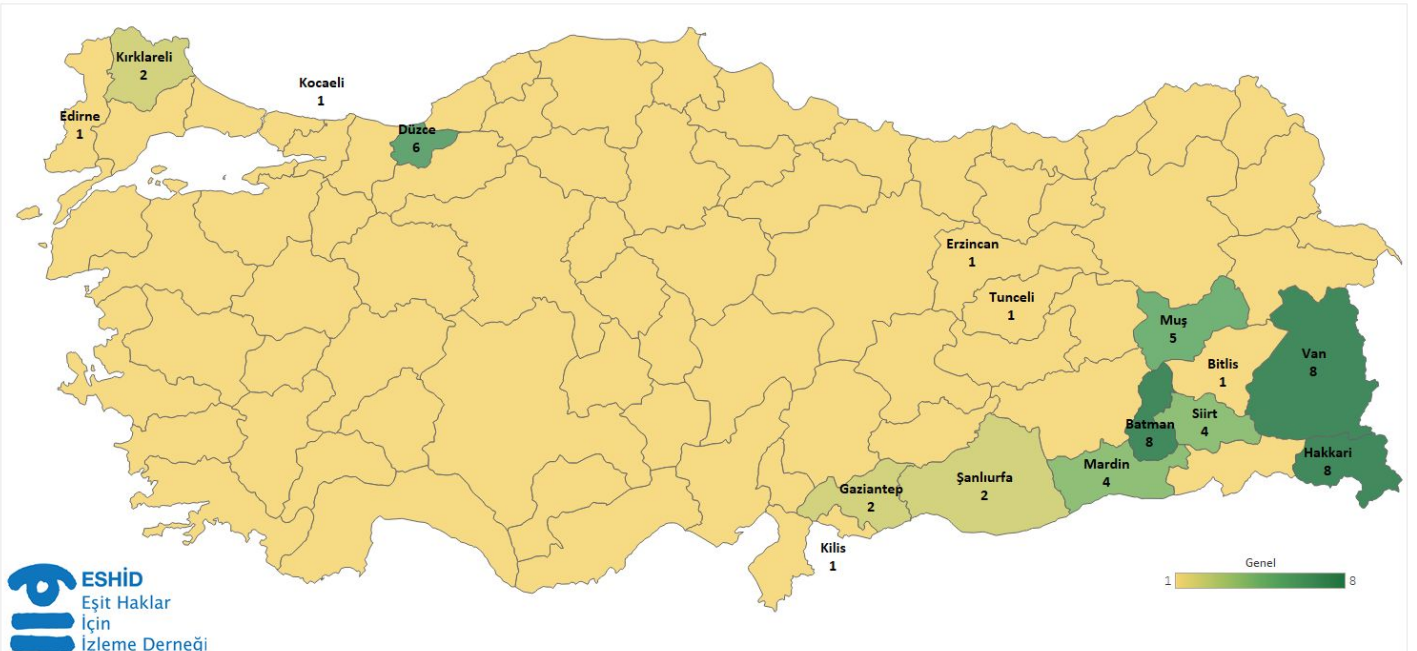
Ocak – Nisan 2020 arasındaki 4 ayda Türkiye’de en az 215 toplantı ve gösteriye müdahale edilmiş, müdahalelerde en az 549 kişi gözaltına alınmıştır. Elde edilen verilere göre en fazla müdahale 138 tane ile Ankara’da, 53 tane ile İstanbul’da ve 8 tane ile İzmir’dedir.

Bu süre zarfında toplantı ve gösteri hakkının kullanımı valilik ve kaymakamlıklar tarafından 55’i genel, 43’ü spesifik kapsamlı olmak üzere toplam 98 mülki idare kararı ile kısıtlanmıştır. 2020’nin ilk 4 ayında en fazla mülki idare kararı 16 tane ile Elazığ’da, 9 tane ile Van’da, 8’er tane ile Hakkari ve Batman’da alınmıştır.

Mülki İdarenin Sınırlama ve Yasaklama Kararları

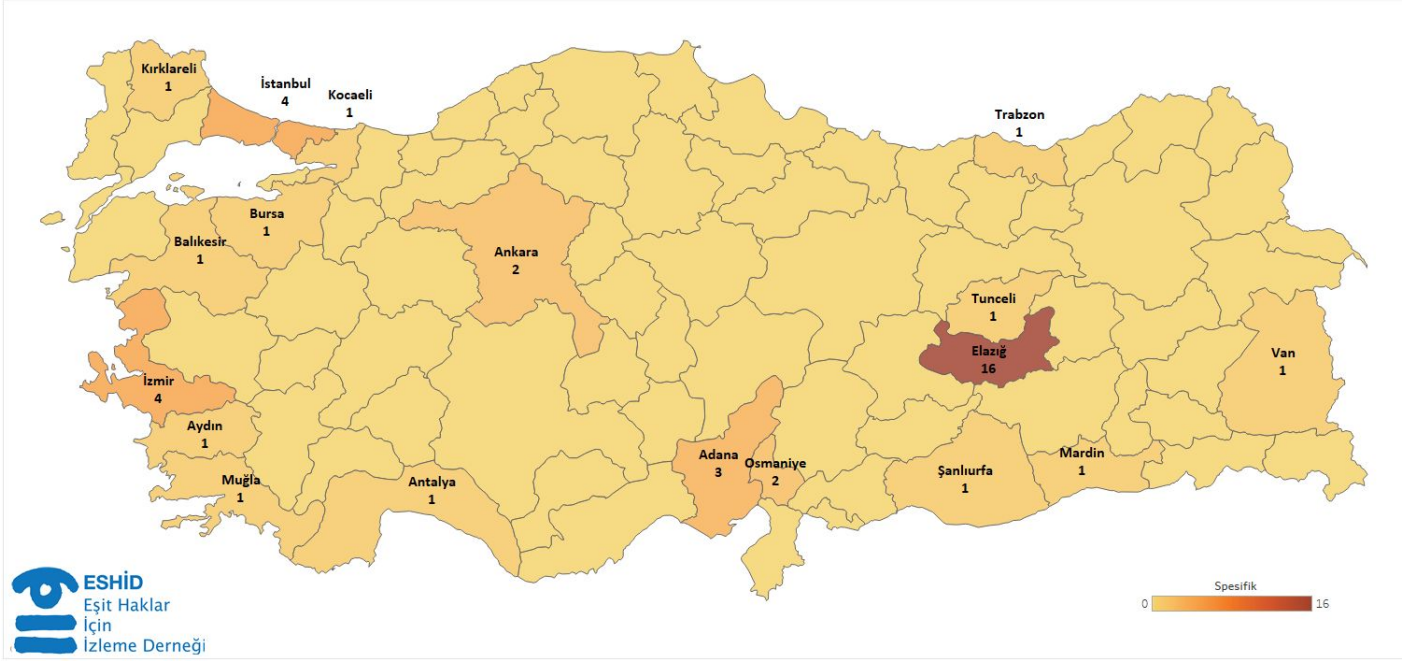
Genel kapsamlı mülki idare kararlarının 35’i yasaklama, 11’i izne bağlama, 8’si ise belli bir ilde toplantı ve gösterilerin hem yasaklanması hem de izne bağlanmasına ilişkindir. Bir tanesi ise Nisan ayında toplantı ve gösteri hakkının Covid-19 tedbirleri uyarınca sınırlandırılmasını kapsamaktadır. Genel sınırlama kararlarının 26’sı açık alanları, 29’u ise hem açık hem de kapalı alanları kapsamaktadır.

Toplantı Gösteri Genel Yasak Uygulanan İller ve Yasak Sayıları

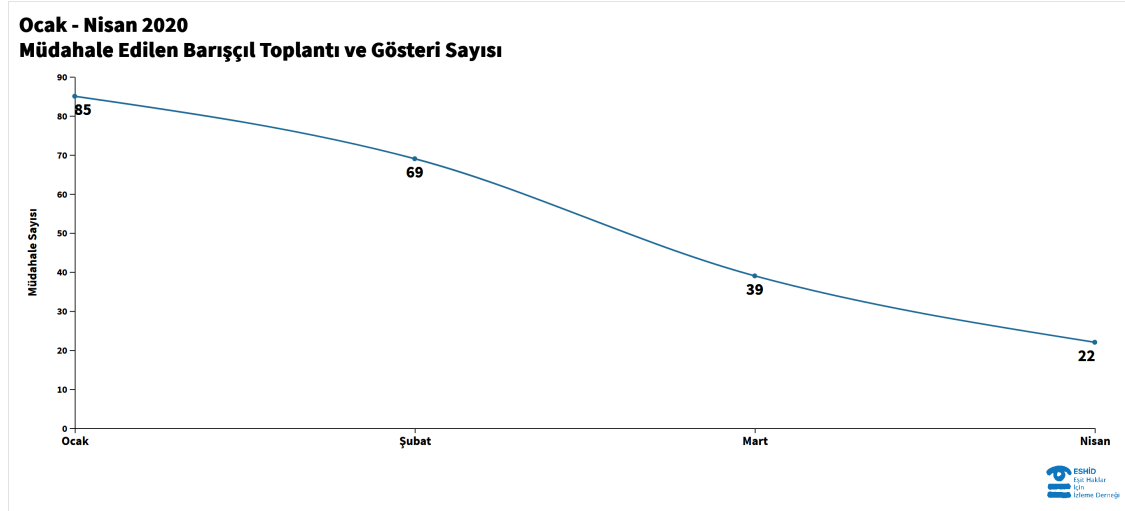

2020'nin ilk 4 ayında 18 ilde toplam 43 spesifik kapsamlı mülki idare kararı ile toplantı, gösteri ve çeşitli etkinlikler engellenmiştir. Bu yasaklama kararlarının 31'i açık alan, 8'i kapalı alan ve 4'ü ise hem açık hem kapalı alanları kapsamaktadır.

Toplantı Gösteri Spesifik Yasak Uygulanan İller ve Yasak Sayıları

Barışçıl Toplantı ve Gösterilere Yönelik Müdahaleler

Ocak ayında 85 toplantı ve gösteriye müdahale edilmiştir. Ocak ayındaki müdahalelerin 61'i KHK ile ihraç edilen yurttaşların işe iadeleri, 9'u cezaevi, gözaltı veya tutukluluğa ilişkin 5'i çalışma yaşamı ve 4'ü ise yaşam hakkına ilişkin protestolara yöneliktir. Ocak ayında ilan edilen mülki idare kararları 10'u genel, 8'i spesifik kapsamlı olmak üzere toplam 18 tanedir.

Kaynak: T24

Şubat ayında toplam 69 toplantı ve gösteriye müdahale edilmiştir. Müdahalelerin 23'ü KHK ile ihraç edilen yurttaşların işe iadeleri, 14'ü açlık grevlerine destek ve 9'u ise cezaevi, gözaltı veya tutukluluğa dair protestolara yöneliktir. Şubat ayında 14'ü genel, 12'si spesifik olmak üzere toplam 26 mülki idare kararı ilan edilmiştir.

Kaynak: [Evrensel](#)

Mart ayında toplam 39 toplantı ve gösteriye müdahale edilmiştir. Müdahalelerin 18'i KHK ile ihraç edilen yurttaşların işe iadeleri, 6'sı açlık grevlerine destek, 4'ü cezaevi, gözaltı ve tutukluluğa, 3'ü ise 8 Mart'a ilişkin protestolara yöneliktir. Mart ayında ilan edilen 34 mülki idare kararının 18'i genel, 16'sı spesifik kapsamlıdır. 10 Mart'ta Türkiye'de resmi olarak ilk Covid-19 vakasının açıklanması ile birlikte yapılan toplantı ve gösterilerde düşüş gözlemlenmektedir.

8 Mart Dünya Kadınlar Günü kutlamaları kapsamında, İstanbul'da Taksim Meydanı ve İstiklal Caddesi'nde eylem yapılması İçişleri Bakanlığı talimatıyla yasaklandı. Geniş güvenlik tedbirlerine rağmen Sıraselviler Caddesi'nde toplanan kadınlar yürüyüşe geçti. Yürüyüşe müdahale edilirken, 34 kadın darp edilerek gözaltına alındı.

Kaynak: [BirGün](#)

Nisan ayında toplam 22 toplantı ve gösteriye müdahale edilmiştir. Müdahalelerin 7'si KHK ile ihraç edilen yurttaşların işe iadeleri, 6'sı açlık grevlerine destek ve 4'ü ise çalışma yaşamına ilişkin protestolara yöneliktir. Nisan ayında ise 13'ü genel, 7'si spesifik olmak üzere mülki idare tarafından toplam 20 karar ilan edilmiştir.

Kaynak: [Bianet](#)

Neler Olmuştu?

Ocak

- Ankara'da sağlık çalışanları tarafından yapılmak istenen "Sağlıkta şiddet son bulsun" temalı basın açıklamasına müdahale edildi. Sağlık çalışanları hastaneye alınmazken müdahalede 4 kişi gözaltına alındı. TTB, Ankara Tabip Odası ile Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası'nın "Hekimlik Yapmak İstiyoruz" etkinlikleri kapsamında yapmak istediği basın açıklaması "izinsiz olduğu" gerekçesiyle engellendi ve açıklamaya müdahale edildi.[1]
- ÇHD'nin 24 Ocak Tehlikedeki Avukatlar Günü'nde Pakistanlı avukatlara ithaf edilen dayanışma eylemine Ankara'da müdahale edildi.[2]

Şubat

- Kızılay'a yapılan bağışların Ensar Vakfı gibi vakıf ve derneklere aktarıldığının öğrenilmesi üzerine Ankara'da DİSK, KESK, TMMOB, Ankara Tabip Odası, ASMMMO'nun çağrısıyla toplanan kitleye "valilik onayı olmadığı" gerekçesiyle "izin verilmedi". Kızılay'ın Ankara Genel Müdürlüğü binasına çelenk bırakmak isteyen gruba müdahale edildi ve 5 kişi gözaltına alındı.[3]
- Diyarbakır'ın Sur ilçesinde, sokağa çıkma yasakları döneminde 12 yaşındaki Helin Hasret Şen'i öldürmekten yargılanan polis memurunun ilk duruşması 6 Şubat'ta Diyarbakır'da görüldü. Duruşma sonrası, gözlemci sivil toplum örgütlerinin adliye önünde yapmak istediği basın açıklaması, valilik yasağı gerekçe gösterilerek engellendi.[4]

Mart

- Artvin'de Hopa Parkı'nda "Savaşa Hayır" temasıyla basın açıklaması yapmak isteyen grup, güvenlik güçleri tarafından engellendi. Parkta geniş güvenlik önlemleri alınırken, kolluk kuvvetleri kitleye basın açıklamasını kendi kurumlarında yapmalarını söyledi. [5]
- KHK ile ihraç edilen ve görevlerine dönmek için eylem yapan Alev Şahin, Acun Karadağ, Nuriye Gülmen ve Merve Demirel, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü için Yüksel Caddesi'ndeki İnsan Hakları Anıtı önünde basın açıklaması yaptıkları sırada, kalkanlarla engellendi ve darp edilerek gözaltına alındı.[6]
- Ankara'daki "ikinci süresiz LGBTİ+ etkinlik yasağına" dair Kaos GL Derneği'nin açtığı davada Ankara 2. İdare Mahkemesi, yasağın hukuka aykırı olduğuna karar vererek, yasak kararını iptal etti.[7]

Nisan

- Ölüm orucunun 288'inci gününde yaşamını yitiren Grup Yorum üyesi Helin Bölek'in, Okmeydanı Cemevi'nde yapılmak istenen cenaze töreni engellendi. Cenaze aracının şoförü gözaltına alınırken, Feriköy Mezarlığı'nda toplanan kitleye tazyikli su ile müdahale edildi, 18 kişi darp edilerek gözaltına alındı.[8]
- Mustafa Koçak'a destek olmak amacıyla, İzmir Kırıklar 1 Nolu F Tipi Cezaevi önünde yapılan eyleme müdahale edildi. Müdahale sırasında 9 kişi gözaltına

alınırken, gözaltına alınanlardan birinin parmağı kırıldı. Müdahale gerekçesi olarak İzmir Valiliği'nin 20 Mart tarihinde aldığı eylem yasağı kararı gösterildi.[9]

• Tuzla Tersaneleri'ndeki virüs salgınının yayılmasını protesto etmek amacıyla basın açıklaması yapmak isteyen DİSK üyesi 6 kişi gözaltına alındı. Para cezası kesilerek serbest bırakılan DİSK üyelerine, "2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet etmek" suçlamasıyla haklarında soruşturma başlatılacağı iletilti.[10]

• Anayasa Mahkemesi, 2013 yılında Ankara'da Reyhanlı Katliamı'nı protesto etmek isterken güvenlik güçlerinin müdahalesine maruz kalan başvuruçuların davasında, insan haysiyetiyle bağdaşmayan muamele yasağının maddi ve usul boyutu ile toplantı ve gösteri hakkının ihlal edildiğine karar verdi. Mahkeme kararında ayrıca, müdahalenin orantısız olduğu ve "orantısız güç kullanımının hakların kullanımında kısıtlayıcı bir tesire neden olabileceğini" de belirtti.[11]

[>>> Müdahale edilen ve engellenen protestolara dair daha detaylı bilgilere ve yıl içinde yayınlanacak olan 2019 yılı barışçıl toplantı ve gösteri hakkını izleme raporuna internet sitemizden ulaşabilirsiniz.](#)